

MUDr. Pavel Jebavý, CSc., oslavil 80 let

MUDr. Pavel Jebavý, CSc., se v letošním roce dožil významného životního jubilea a vzhledem k tomu, že patří k pionýrům české intervenční kardiologie a je dlouholetým aktivním členem redakční rady časopisu Intervenční a akutní kardiologie a během uplynulé doby jsme se mnohokrát profesně setkávali, rád jsem na tomto místě shrnul jeho zásluhy o českou kardiologii.

MUDr. Pavel Jebavý, CSc., především vynikl v problematice srdečních vad a jako první začal u nás provádět perkutánní mitrální valvuloplastiky, má u nás největší počet těchto výkonů – ale byl i jedním z prvních, kdo začal implantovat koronární stenty (první 12. 4. 1994).

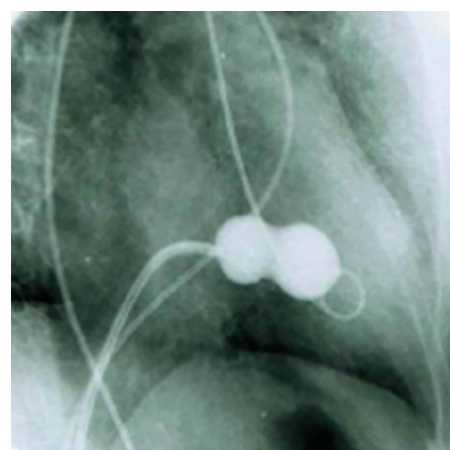
Pavel Jebavý se narodil 7. 7. 1942 v Praze, je podruhé ženatý s manželkou Helenou, má dceru Pavlu, vnučku Lucii, vnuk Lukáš je právníkem v New Yorku, vnučka Laura studuje v Londýně a radost mu dělá i pravnuček Eliot.

Pavel Jebavý maturoval v roce 1959 na Střední všeobecně vzdělávací škole v Praze 5 a promoval na tehdejší Fakultě všeobecného lékařství (dnešní 1. lékařská fakulta) Univerzity Karlovy v Praze v roce 1965. Po promoci pracoval na interním oddělení v Horažďovicích a od roku 1967 na oddělení infekčních žloutenek v Motole. Rozhodl se pro kardiologii a 1. 9. 1967 nastoupil do Ústavu pro choroby oběhu krevního v Praze-Krči k prof. MUDr. Janu Brodovi a primáři MUDr. Karlu Bergmannovi (pozdější II. interní výzkumná základna IKEM), zde pracoval v rámci kardiopulmonální skupiny a začal katetrizovat spolu s MUDr. Jaromírem Ressellem, zabýval se především diagnostikou a patofyziologií srdečních vad a plicního oběhu, to bylo dlouho před nástupem echokardiografie, studovali i reakci malého oběhu na fyziologickou zátěž, ale i na zátěž srdeční vadou levého srdce. Výsledky svých výzkumů v té době publikoval v časopisech *British Heart Journal*, *American Heart Journal*, *Respiration*, *Japanese Heart Journal*, a samozřejmě v řadě českých časopisů (například: *Jebavý P, Runczik I, Oppelt A, Tilsch J, Staněk V, Widimský J. Regional pulmo-*

nary function in patients with mitral stenosis in relation to haemodynamic data. Br Heart J. 1970 May;32(3):330-6. doi: 10.1136/hrt.32. 3. 330. PMID: 5420077, Jebavý P, Hurych J, Bergmann K, Wolf J. Haemodynamic changes during paroxysmal tachycardia in a patient with Wolff-Parkinson-White syndrome. Br Heart J. 1971 Jan;33(1):157-60. doi: 10.1136/hrt.33. 1. 157. PMID: 5100359, Jebavý P, Ressler J, Fabián J, Jandová R. Comparison of pressure in lesser circulation with left ventricular filling pressure in patients with ischemic heart disease. Jpn Heart J. 1976 Nov;17(6):706-16. doi: 10.1536/ihj.17.706. PMID: 1011363, Jebavý P, Hurych J, Widimský J. Relations of pulmonary diffusing capacity to ventilation and haemodynamics in healthy subjects. Respiration. 1977;34(3):152-61. doi: 10.1159/000193809. PMID: 897367, Jebavý P, Koudelková E, Henzlová M. Unloading effects of prazosin in patients with chronic aortic regurgitation. Am Heart J. 1983 Apr;105(4):567-74. doi: 10.1016/0002-8703(83)90479-9. PMID: 6837412, Jebavý P, Kasalický J, Beránek I. Quantitative evaluation of valvular regurgitation by 133Xenon infusion. Jpn Heart J. 1983 Jan;24(1):31-9. doi: 10.1536/ihj.24. 31. PMID: 6343665), řadu dalších publikací v předních světových časopisech má i jako spoluautor s profesorem Vladimírem Staňkem, Jiřím Widimským, Jaromírem Ressellem a s dalšími osobnostmi české kardiologie.

Složil atestaci z vnitřního lékařství 1. stupně, v roce 1972 atestaci z vnitřního lékařství 2. stupně a v roce 1981 atestaci z kardiologie. V roce 1972 obhájil kandidátskou dizertační práci na téma Vliv mitrální stenózy na některé plicní funkce, stal se kandidátem lékařských věd a svoji dizertační práci vydal knižně v Thomayerově sbírce v nakladatelství Avicenum. Z IKEM přešel do Ústavu fyziologických regulací České akademie věd a zde s dalšími spolupracovníky 1. 7. 1993 založil privátní katetrizační pracoviště Kardiologie na Bulovce, s. r. o.

V roce 1990 odletěl za vlastní prostředky do Japonska za kardiochirurgem Kanji Inoue, seznámil se prakticky s jeho metodou dilatace mitrální chlopně, přivezl si Inoue katetry a jako první v tehdejším Československu provedl dne

21. 3. 1990 perkutánní transvenózní balonkovou mitrální valvuloplastiku podle Inoue.

Před příchodem perkutánní balonkové mitrální valvuloplastiky byla většina pacientů se symptomatickou mitrální stenózou léčena chirurgickou mitrální komisurotomií, buď otevřenou nebo zavřenou. Zavřená mitrální komisurotomie byla poprvé popsána Harkenem a Baileym koncem čtyřicátých let minulého století. Následně v pozdních šedesátých a časných sedmdesátých letech, po zavedení mimotělního oběhu do kardiochirurgické praxe, nahradila uzavřenou techniku na většině pracovišť otevřená chirurgická komisurotomie mitrální chlopně pod přímou vizuální kontrolou operátéra. Vzácně byla prováděna perkutánní dilatace chlopně dvěma balonky. V roce 1982 japonský kardiochirurg Kanji Inoue přišel s myšlenkou, že stenotická mitrální chlopeň může být roztažena pomocí nafouknutého balonku vyrobeného ze silného, ale poddajného přírodního kaučuku. Podle množství tekutiny v balonku zavedeného transeptálně přes zúženou mitrální chlopeň do levé komory se nejprve nafoukne distální část balonku, ta se přitáhne k mitrální chlopni a potom předem změřené množství tekutiny dilatuje

zbývající část balonku v mitrálním ústí na předem změřený průměr.

MUDr. Pavel Jebavý, CSC., následně perkutánní balonkovou mitrální valvuloplastiku zavedl a rutinně prováděl na svém pracovišti, celkem více než 500 výkonů, poslední 23. 4. 2014. Uspořádal několik workshopů mitrální valvuloplastiky a v této metodě vyškolil řadu českých a slovenských intervenčních kardiologů, včetně autora tohoto laudatia.

Památka byla jeho diskuze o postavení mitrální valvuloplastiky a o tom, zda může nahradit otevřenou chirurgickou komisurotomií s vynikajícím brněnským kardiochirurgem profesorem Janem Černým v sekci Pro a proti na sjezdu ČKS na začátku devadesátých let.

MUDr. Pavel Jebavý, CSC., je členem České kardiologické společnosti a byl i dlouholetým členem výboru PS Intervenční kardiologie.

Pavel Jebavý je celoživotní vynikající lyžař a v mládí se tomuto sportu věnoval i závodně, závodně i plaval v 1. výkonnostní třídě. Mezi jeho záliby patří umění a po revoluci i hodně cestoval.

Závěrem bych chtěl Pavlovi jménem redakce časopisu poděkovat a popřát především pevné zdraví a mnoho radosti ze života do dalších let.

prof. MUDr. Jan F. Vojáček, DrSc.

